

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 622/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Martinou Gombosovou, Floriánska 16, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ssk/29/2025 z 30. júna 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu podľa čl. 39 ods. 1 a 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom najvyššieho správneho súdu označeným v záhlaví. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd napadnutý rozsudok zrušil a priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 12 160 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh zistil ústavný súd toto:

3. Sťažovateľ bol od 13. decembra 2017 uznaný za dočasne práceneschopného. Uplynutím 52. týždňa od vzniku dočasnej práceneschopnosti, teda 11. decembra 2018, uplynulo sťažovateľovi tzv. podporné obdobie na poskytovanie nemocenského. Sťažovateľ podal 3. augusta 2022 žiadosť o predĺženie podporného obdobia. Sociálna poisťovňa, pobočka Košice uznesením z 28. novembra 2022 rozhodla, že sťažovateľovi nebolo predĺžené podporné obdobie, a to z dôvodu uplynutia podporného obdobia 11. decembra 2018 (teda pred vyhlásením krízovej situácie na území Slovenskej republiky). Na základe sťažovateľom podaného odvolania proti uvedenému rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa bola vec posúdená odvolacím správnym orgánom (Sociálnou

poisťovňou, ústredím), ktorý rozhodnutím z 13. februára 2023 odvolanie sťažovateľa zamietol a prvostupňové správne rozhodnutie potvrdil.

4. Proti rozhodnutiu druhostupňového správneho orgánu podal sťažovateľ správnu žalobu, ktorú Správny súd v Košiciach rozsudkom č. k. KE-6Sa/12/2023-72 z 8. októbra 2024 zamietol. V rámci odôvodnenia správny súd uviedol, že v čase vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti a aj v čase skončenia podporného obdobia dočasnej pracovnej neschopnosti v zmysle § 34 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zákon neustanovoval možnosť predĺženia podporného obdobia počas dočasnej pracovnej neschopnosti. Túto možnosť zaviedol až zákon č. 130/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 130/2021 Z. z.“), s účinnosťou od 1. mája 2021, ktorým sa (§ 293fec) zaviedla legálna definícia predĺženia podporného obdobia, ktoré uplynulo počas trvania krízovej situácie v dôsledku ochorenia COVID-19. Zákon č. 461/2003 Z. z. v § 293fec ods. 1 definuje tri podmienky na priznanie predĺženia podporného obdobia počas práceneschopnosti, ktoré však sťažovateľ nespĺnil. K námietke sťažovateľa, že tento bol v krízovej situácii, konkrétne v humanitárnej kríze spôsobenej absenciou relevantného príjmu, správny súd odkázal na ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) a v ňom obsiahnutú legálnu definíciu pojmu „*krízová situácia*“. K námietke, že v dôsledku ochorenia COVID-19 došlo k posunu liečebných procesov vrátane operácií sťažovateľa a v dôsledku toho trvala pracovná neschopnosť sťažovateľa aj po skončení krízovej situácie, uviedol, že to, či došlo k posunu liečebných procesov sťažovateľa v dôsledku ochorenia COVID-19, nemalo podstatný vplyv na posudzovanú vec, pretože ukončenie podporného obdobia dočasnej pracovnej neschopnosti uplynulo pred vyhlásením krízovej situácie, teda pred účinnosťou zákona č. 130/2021 Z. z., a preto ho nebolo možné aplikovať na danú situáciu.

5. Proti rozsudku správneho súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, dôvodiac, že správny súd porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku]. Najvyšší správny súd ústavnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom z 30. júna 2024 kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol. Kasačný súd konštatoval, že krízová situácia bola vyhlásená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 111/2020 s účinnosťou od 12. marca 2020 a keďže sťažovateľovi podporné obdobie skončilo 11. decembra 2018, nebolo ho s odkazom na prechodné ustanovenie § 293fec ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a podmienky v ňom uvedené možné predĺžiť. Námietku sťažovateľa, že bol v krízovej situácii, konkrétne v humanitárnej kríze spôsobenej absenciou relevantného príjmu, nemožno považovať za krízovú situáciu, tak ako má na mysli prechodné ustanovenie § 293fec zákona č. 461/2003 Z. z. Krízovou situáciou podľa čl. 1 ods. 4 ústavného zákona sa rozumie obdobie, počas ktorého je bezprostredne ohrozená alebo narušená bezpečnosť štátu a ústavné orgány môžu po splnení podmienok ustanovených v tomto ústavnom zákone na jej riešenie vypovedať vojnu, vyhlásiť vojnový stav alebo výnimočný stav, alebo núdzový stav. Sťažovateľom uvádzaná humanitárna kríza spôsobená absenciou relevantného príjmu pod tento pojem nespádala.

6. K sťažovateľom namietanému porušeniu čl. 39 ods. 1 a 6 ústavy kasačný súd uviedol, že z hľadiska ústavného možno danú problematiku subsumovať pod kategóriu základných práv a slobôd druhej generácie, ktoré sú z hľadiska slovenského ústavného práva zaradené pod hospodárske, sociálne a kultúrne práva, ktoré vyžadujú skôr intervenciu štátu než jeho zdržanie sa

(oproti základným právam a slobodám generácie prvej), a to na účely zabezpečenia (v kontexte prejednávaneho prípadu) predovšetkým materiálnej stránky jednotlivca. Esenciálny obsah sociálnych práv nie je zaručený ústavou, ale zákonom, t. j. zákonná právna úprava ustanovuje obsah a rozsah práva jednotlivca na sociálne zabezpečenie a zaručuje aj jeho uplatnenie. Medzi tieto zákony je nevyhnutné zaradiť aj vo veci sťažovateľa aplikovaný zákon č. 461/2003 Z. z. upravujúci okrem iného aj sociálne poistenie (teda aj nemocenské poistenie). Ak zákon č. 461/2003 Z. z. v § 33 a nasl. upravil podmienky, ktorých splnenie je nevyhnutné na vznik nároku na nemocenské vrátane možnosti predĺžiť podporné obdobie za podmienok výlučne plynúcich z § 293fec zákona č. 461/2003 Z. z., potom správny orgán v kontexte čl. 2 ods. 2 ústavy musí dôsledne trvať na ich bezpodmienečnom dodržiavaní. Odstránenie tvrdosti zákona podľa zákona č. 461/2003 Z. z. do úvahy neprichádzalo.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ argumentuje tým, že zákon č. 130/2021 Z. z. prijatý a účinný počas trvania núdzového stavu a krízovej situácie mal za cieľ zabezpečiť sociálne práva občanom Slovenskej republiky aj počas pandémie, ktorá zasahovala do prístupu občanov k zdravotnej starostlivosti, úradnej moci a iným. Všetky osoby, ktoré boli od začiatku pandémie práceneschopné a ktorým uplynula podporná doba, zostali bez sociálneho zabezpečenia v prípade, ak boli naďalej práceneschopné, pretože trvanie práceneschopnosti bránilo ich zaradeniu do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Preto táto novela umožnila predĺženie podporného obdobia. Cieľom bolo, aby ľudia, ktorí nemohli pracovať a ktorým sa prístup k zdravotnej starostlivosti neúmerne predĺžil pandemiou COVID-19, nezostali počas pandémie bez sociálneho zabezpečenia.

8. Tým, že zákon č. 130/2021 Z. z. umožnil predĺženie podporného obdobia len osobám, ktorým podporná doba neskončila skôr, ako začal núdzový stav, došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania/zásady rovnakých podmienok pre všetkých. Bez legitímneho cieľa sú zvýhodnení tí, ktorým sa podporná doba skončila až počas pandémie, hoci dôsledky boli rovnaké pre všetkých.

9. Už základné dokumenty Európskej únie upravujú, že podmienky, a to aj pre získanie sociálnych dávok, musia byť rovnaké, t. j. nesmú byť znevýhodňujúce pre jednu skupinu obyvateľov oproti inej. Štáty Európskej únie musia zabezpečiť, aby všetci občania mali rovnaký prístup k sociálnym dávkam, ako sú aj nemocenské dávky. Zvýhodnením jednej skupiny (tých, ktorým sa podporná doba skončila až počas pandémie) oproti iným, aj sťažovateľovi, došlo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho označených práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv a článkov podľa ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu ako kasačného súdu v systéme správneho súdnictva.

11. Podľa § 123 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43

obsahovať a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody, c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí, d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

12. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou ústavnej sťažnosti a od jeho kvality sa v podstate odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu. Dôvody ústavnej sťažnosti by mali byť prispôsobené namietaným porušeniam základných práv alebo slobôd. V danom prípade je sťažovateľ zastúpený advokátom ako kvalifikovaným právnym zástupcom, no napriek tomu zákonná náležitosť ústavnej sťažnosti absentuje.

13. V tejto časti ústavnej sťažnosti chýbajú akékoľvek právne a skutkové dôvody v podobe relevantnej ústavnoprávnej argumentácie týkajúcej sa porušenia práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu. Jeho argumentácia je len rámcovou polemikou, resp. jednoduchou kritikou prijatého zákona (novely). Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nenapáda konkrétne závery prijaté v jeho veci kasačným súdom (ktoré jednoznačne zodpovedajú § 293fec ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.), ale „len“ kritizuje prijatú právnu úpravu na báze diskriminácie a aj to bez vecnej polemiky s dôvodmi (*ratio legis*), prečo sa zákonné podmienky na predĺženie podporného obdobia nevzťahujú aj na jeho situáciu (uplynutie podporného obdobia pred vyhlásením krízovej situácie na území Slovenskej republiky). Na druhej strane je potrebné uviesť, že ani bližšia polemika s dôvodmi takejto právnej úpravy, avšak bez derogáčného nálezu ústavného súdu v konaní o súlade právnych predpisov, nevyvoláva jej neaplikovateľnosť ani možnosť výkladu *contra legem*.

14. Ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti spôsobuje nedostatok podstatnej zákonom predpísanej náležitosti ustanovenej v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 241/2013, III. ÚS 313/2016).

15. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám (absencia konkrétnych skutkových a právnych dôvodov, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd), čo viedlo ústavný súd k jej odmietnutiu podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu